

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Koprivni ulici št. 6 — Telefon uredništvo št. 30 — Telefon upravnništvo št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22.50
za en mesec Din 7.50

V upravi stane mesečno Din 7.—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Nemški monarhisti in reakcija.

Vesti iz Nemčije so vsekakor zelo vznemirjajoče. Prevrat v Nemčiji bi zelo omajal že itak nestalni evropski položaj. Najsi tudi se zdi, da je tak prevrat nemogoč, vendar je gotovo, da je monarhistična misel med Nemci še jako živa. Prepričanih republikancev je v Nemčiji le manjšina. Večina je še po srcu monarhistična, čeprav danes mnogi od teh ne žele še vrniti cesarja, ker bi to pomenilo nove notranje boje. Nemci pa takih bojev ne žele, ker ovirajo gospodarsko konsolidacijo države. Zato bo večina nemškega ljudstva vendarle nastopila složno proti monarhističnemu prevratu in branila vlado. S tem pa, če se tak prevrat ne izvede ali ne posreči, še ni rečeno, da se v bodoče ne bo. Nevarnost takega prevrata bo obstajala še dolgo. So sile na delu, ki ne bodo še zlepa mirovale. Te sile porabljajo za netivo svoji propagandi verzajski mir. Zaveštem premaganec in tlačeni vedno sili duha k maščevanju in revanši. Socialna reakcija, buržuazija, velekapital — vse to združeno pomeni tudi v današnji Nemčiji še veliko moč, ki hoče priti do veljave. V socialni republiki gre to težje ko v monarhiji. Neizbežna spremljevalka monarhističnih pučev je socialna reakcija. To nas uči že zgodovina francoske revolucije. In zgodovina se ponavlja. Nihalo udarja enkrat na skrajno levo, da — saj za kratek čas — malo udari na skrajno desno.

Nemčija je sklenila z Rusijo pogodbo. Rathenau je pri njej aktivno sodeloval. On je padel pod kroglami monarhistov. Ali ni to znak, da se reakcija boji te zveze? Te zveze pa se boji tudi Francija. Zato ni izključeno, da je tako gibanje Franciji dobrodošlo. Čudno se to glasi, a ekstremi se večkrat dotikajo.

Dogodki v Nemčiji nam odpirajo zopet celo polje vprašanj, ki jih bo treba rešiti, predno pride svet iz sedanje grozničave zmede zopet nazaj v tir mirnega dela v blagor vseh, ki delajo in trpe. Vsak monarhistični poskus pomeni danes zastoj v delu za socialno in gospodarsko osvoboditev nemškega delovnega ljudstva ter oviro k mirnemu razvoju. Zato se bo delovno ljudstvo takim poskusom ustavljalo z vsemi silami.

Posojilo.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Danes bo finančni odbor razpravljal o proračunskih dvajsetih. Razprava bo danes končana in bo finančni odbor na svoji jutrajšnji seji pričel razpravljati o zakonu o posojilu. Kako bo ta razprava končala, je težko predvideti, ker radikalni klub še sedaj ni definitivno sklepal o posojilu in obstoja v njem močna struja proti posojilu. V Belgradu so bili razširjeni nekaki letaki proti posojilu z Bleerovo skupino in se domneva, da so te letake izdali radikali. Drugi mislijo, da so te letake izdali zastopniki Holga-tenove skupine, ki so v zadnjem času ponovno poslali Pašiču svoje ponudbe. Radikalni ministri zahtevajo, da mora klub brezpogojno sprejeti posojilo, vendar je zelo dvomljivo, če se bo tudi sedaj Pašiču pasrečilo dobiti klub na svojo stran.

Preveč blaga iz Nemčije.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Ministrstvo za promet je naročilo iz Nemčije večjo množino lokomotiv, železniških voz in drugega železniškega materiala na račun reparacij. Del teh naročil smo že prejeli. Ko so sedaj Nemci poslali račun, so dognali, da so nam poslali večjo množino materiala, kakor smo ga v letošnjem letu opravičeni dobiti. V sled tega so Nemci poslali na vrhovni svet v Pariz in naši vladi zahtevo, da mora naša država vse blago, ki je izven rednih dobav, plačati. Finančno-gospodarski svet je imel sinoči sejo, na kateri je razpravljalo o tej zahtevi in je sklenilo, da se vstavijo vse nadaljne pošiljke, ker se državni proračun z novimi nabavami ne more bolj preobtežiti.

»Novi čas« v vsako hišo!

Nemčija pred monarhističnim prevratom?

Obsedno stanje v celi Nemčiji.

Velike manifestacije za republiko. — Nemiri v Hamburgu.

Berlin, 26. junija. Povodom umora državnega zunanjega ministra dr. Rathenaua so oblasti odkrile obsežno reakcionarno zaroto, ki ima namen 28. t. m. izvesti državni udar. Že nekaj časa je socialnodemokratsko časopisje opozarjalo na nevarne priprave, ki se kujejo v taboru reakcionarstva. »Freiheit« in drugi listi so odkrito pisali, da se pripravljajo šentjernejska noč za vse odlične pristaje sedanjega državnega režima in pozivljali delavstvo, naj bo za vse slučaje pripravljeno. Tudi demokratsko časopisje je opominjalo k budnosti in pripravljenosti na vse slučaje. 25. t. m. je padel kot žrtev reakcije glavni moč nove Nemčije Rathenau. Vlada je odredila takoj najobsežnejše ukrepe in oblasti so kmalu dognale, da odkritja v socialističnih listih niso bila prazne izmišljotine. Državni zbor je bil skupaj vso noč in v seji 26. t. m. je kancelar dr. Wirth prečital proklamacijo vlade, ki ugotavlja, da je obstoj republike po zločinških organizacijah v resni nevarnosti. Kancelar je pozval celokupni narod na obrambo proti sovražnikom države in naznanil, da je vlada v zmislu zakona na vso državo proglasila izjemno stanje.

Zarota se je spletla v nacionalističnih krogih, ki imajo svoje součelnike po ministrstvih in vseh drugih uradih. Voditelji so bivši Viljemovi generali in častniki. Zarotniki razpolagajo menda s 300.000 izvežbanih in oboroženih vojakov. Del državne vojske menda tudi nagiba na zarotniško plat.

Najzanesljivejšo obrambo republike tvori nedvomno delavstvo, ki je že vse potrebno ukrenilo, da z generalnim štrajkom parira vsak monarhistični poskus. Delavske organizacije neprestano zborujejo, delo v podjetjih večinoma počiva. Ministrstva so zastražena z izvršnim vojaštvom, ki je opremljeno tudi s topovi. Po ulicah stoje strojne puške. Upati je, da ostane vlada gospodar položaja.

Berlin, 27. junija. (Izv.) Povodom umora notranjega ministra dr. Rathenaua so se vršile po vseh krajih Nemčije velike demonstracije za republiko in proti monarhistom. Po došlih vesteh ni bil mir nikjer narušen in je edino v Hamburgu prišlo do spopadov in tudi do krvoprelitja.

Konec stavke v Avstriji.

Dunaj, 27. junija. (Izv.) Tekom splošne stavke se mir ni nikjer narušil in je delavstvo izvojevalo popolno zmago. Danes

Železničarjem nič!

V finančnem odboru je finančni minister izjavil, da zahtevam železničarjev ne more ugoditi. Poslanec Jugoslovskega kluba dr. Dulibić je nato stavil formalni predlog, ki zahteva od vlade, da poda konkretne predloge za ureditev draginskih doklad železničarjem. Ta predlog je večina s par glasovi odklonila!

Stejč pomiloščen.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Iz Bleda poročajo v Belgrad, da je kralj pomiloštil atentatorja Stejca. Ker vlada tozadevnega akta ni predložila kralju v podpis, so izzvale te vesti veliko iznenadenje celo pri samih ministrih. Nekateri tolmačijo ta kraljev korak kot nezaupnico vladi, drugi kot kraljevo popolnoma privatno zadevo.

Preveč ministrskih kandidatov.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) V demokratskem klubu so včeraj pričeli razpravljati o novih kandidatih za ministra za notranje zadeve in ministra za socialno politiko. V tem vprašanju ni moglo priti do nobenih sklepov, ker se pojavlja izredno veliko število kandidatov. Poslanec kandidirajoč drug drugega in izgleda, kakor da so se razni prijatelji med seboj domenili, da se forsirajo.

Berlin, 27. junija. (Izv.) V nedeljo je policija aretirala 10 oseb, ki pripadajo monarhističnim »orgeš« organizacijam »Konzul«. Vsi aretiranci so bili pridržani na policijskem ravnateljstvu, ker se zdi, da so bili pri umoru ministra dr. Rathenaua soudeleženi. Splošno se govori, da je bil pri umoru soudeležen tudi brat morilca ministra Erzbergerja in je gotovo, da gre za razširjeno monarhistično organizacijo, ki je pripravljena posluževati se tudi nasilnih sredstev, kar dokazujejo dosedanja umora dveh uglednih ministrov.

Hamburg, 27. junija. (Izv.) Včeraj popoldne se je zbrala na polju pri sv. Duhu velikanska množica ljudstva, ki je manifestirala za republiko in zahtevala, da naj vlada najenergičneje nastopi proti monarhistom. Ta manifestacija je imela krvav konec. Ko se je namreč množica vračala v sprevodu v mesto, jo je pri Bismarckovem spomeniku vstavil oddelek policije, ki je bila do zob oborožena. Čim se je množica približala policiji, je častnik zahteval, da naj se množica razide. To je izzvalo splošno ogorčenje in čuli so se razni vzkliki protesta. V sled tega je častnik nenadoma zapovedal policijski straži, da naj strelja. Policisti so oddali več salv proti množici in na mestu je obležal 1 mrtev in 7 ranjenih. Prebivalstvo Hamburga je zelo razburjeno in bati se je novih nemirov. Sicer se dosedaj niso pojavili kaki drugi nemiri.

Hamburg, 27. junija. (Izv.) Po zadnjih vesteh se celokupno delavstvo pripravlja, da priredi jutri 28. t. m. splošno protestno stavko radi včerajšnjih dogodkov. Vlada se trudi, da bi to preprečila mirnim potom. ad Nemčija.

Berlin, 27. junija. (Izv.) 25. t. m. se je vršila v parlamentu žalna seja za umorjenim ministrom dr. Rathenauom. Predsednik parlamenta je imel impozanten govor, v katerem se je spominjal zaslug umorjenega ministra in se je v srce segajočih besedah obrnil na predsednika dr. Wirta in ga opominjal, da naj bo sedaj še bolj na straži za republiko, proti kateri socialistična vlada ne bo nikdar pustila, da bi se ruvalo na skrivaj ali pa javno. Njegov govor je bil oster memento monarhistom, proti katerim vlada v vsej Nemčiji največje ogorčenje. Vlada je sklenila, da bo za vsako ceno ohranila mir.

Burni prizori v parlamentu.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Na sinočnji seji parlamenta je prišlo do zelo burnih prizorov, ko so podali svojo izjavo muslimani, češ, da so proti vladnemu načrtu, ker nimajo zaupanja do vlade. Demokrati so pri tej priliki pričeli klicati dr. Hrasnici, da naj odstopi kot podpredsednik skupščine, na kar so jim muslimani odgovorjali, da ima tudi opozicija pravico do zastopstva v parlamentarnem predsedništvu. V demokratskih krogih se je pojavila misel, da na jodstopi celokupno predsedništvu parlamenta, ker samo na ta način lahko prisilijo dr. Hrasnico, da tudi on odstopi. Zelo dvomljivo pa je, da bi se to tudi v resnici izvršilo.

Današnja predborza.

Zagreb, 27. junija. (Izv.) (Zaključek.) Budimpešta 7.95—8.10, Dunaj 0.42—0.44, Berlin 22.50—23, Italija 396—370, London 342—346 (ček 344.50), Newyork 75.50, Pariz 6.60, Praga 143.25—143.75, Švica 14.625—14.65, dolarji 77.

Zürich, 26. junija. (Zaključek.) Pešta 0.535, Berlin 1.49, Italija 24.85, London 23.20, Newyork 529.625, Pariz 44.10, Praga 10, Dunaj 8.03, avstr. krone 0.0375, Zagreb 1.70, Holandsko 201.75.

Politični dogodki.

+ Dr. Žerjav gre. Demokratski parlamentarni klub je soglasno sklenil, da sprejme ostavko ministra dr. Žerjava. Ostavka dr. Voje Marinkovića je bila sprejeta z večino glasov.

+ Proračunska razprava. V seji narodne skupščine dne 26. t. m. je v proračunski razpravi prvi govoril posl. Stojan Protić, ki je kritiziral delo finančnega ministra dr. Kumanudija in rekel, da drž. proračun dejansko izkazuje primanjkljaj, čeprav je v načrtu izkazan prebitok. Tudi posl. dr. Momčilo Ivanić je v svojem govoru očital dr. Kumanudiju nesposobnost. Popoldne je govoril posl. Jugoslov. kluba dr. Mandić, ki je neusmiljeno razgalil ves nered in vso brezglavost v vseh panogah državne uprave in gospodarstva in sklenil z zahtevo po federaciji in volitvah. Večina se je vsled Mandićevih besed, ki so v živo zadevale, strahovito razburjala in je moral predsednik prekiniti sejo.

+ Veliki župani bodo — kakor zatrjujejo politični krogi — imenovani do 10. julija t. l. Navzdol bodo ti župani res »veliki«, ker ne bodo odgovorni ljudstvu, vsaka zamera navzgor pa bo upihnila svečo njihove slave, ker bodo pravcati hlapčki centralne vlade in eksponenti strankarskih klik. Ali je to »veliko« ali »majčkeno«?

+ Hrvovski svet Hrvatske pučke stranke je sprejel na svojem zboru v Zagrebu po dolgotrajni in temeljiti razpravi o političnem in gospodarskem položaju resolucijo, v kateri naglašajo: 1. Odobri se dosedanja taktika HPS, kateri se naroča, da še bolj odločno poveča boj zoper sedanji režim. 2. Izhod iz sedanjega položaja je edinole revizija vidovdanske ustave na podlagi zakonodajne avtonomije. 3. Obsoja se teroristična organizacija Narodna obrana. 4. Poslanci naj najostreje nastopijo zoper sedanjo vladno gospodarsko politiko, predvsem zoper državnemu posojilu. 5. Vodi naj boj zoper način izvajanja agrarne reforme, ki s kolonizacijo Hrvatske srbadizira. 6. Obsoja se vladna protidelavska politika in pospeševanje kapitalizma ter 7. največja pažnja naj se posveti zunanji politiki, ki jo vlada vodi na škodo cele države.

+ Pred volitvami. NSS je 25. t. m. priredila v Novem mestu pred mestno hišo javen skod. Kot govornik je bil napovedan poslanec Deržič, ki je bil pa zadržan v Belgradu. Namesto njega je govoril strankin tajnik g. Tavčar. Njegov govor je bil splošno zanimiv le v toliko, ker se je javno in brezpogojno izrekel za avtonomijo, dočim je lani isti govornik na istem mestu in pred kratkim tudi posl. Deržič še omahoval med centralizmom in avtonomijo. Seveda je vprašanje, če je NSS v tem oziru res končno veljavno revidirala svoje stališče in bo veljalo tudi — po volitvah. — G. akad. Dular je vprašal g. Tavčarja, zakaj je nastopil proti zakonu o zaščiti države, ko pa je njegova stranka glasovala zanj. G. Tavčar je odgovoril, da je sedaj stranka NSS svoj program revidirala in tudi poslanca NSS sta nastopila proti temu zakonu. G. Dular je opozoril govornika, da druge opozicijske stranke niso uganjale demagogije ter se dosledno držale in glasovale proti temu zakonu, proti kateremu opravičeno še danes nastopajo. Izjemo dela NSS.

+ Bolnišnice. Poslanci Jugosl. kluba Kranjc in tovariši so vložili interpelacijo zaradi ogroženega obstoja bolnic v Sloveniji. Vprašanje naglašajo, da morajo v Sloveniji in Hrvatskem stroške za revne bolnike nositi občine, dočim je v srbskih bolnišnicah zdravljenje v 3. razredu docela brezplačno.

+ Bodoči minister za notranje stvari bo, kakor se zatrjuje v demokratskih parlamentarnih krogih, Ljuba Davidovič.

+ Mladinska kampanja proti Hri-barju. »Jutro« dne 27. t. m. v celem uvodniku kadi pod nos namestniku Hribarju, ker se je proti nekemu belgrajskemu dopisniku neugodno izjavil o razdelitvi Slovenije na dve oblasti. Med drugim mu celo prikrilo očita, da se je vsiljeval na svoje sedanje mesto. Piše namreč: »Nikdo ni gospoda namestnika silil, da prevzame mesto vrhovnega šefa ljubljanske pokrajinske uprave. Zgodovina njegovega imenovanja to najbolje dokazuje.« To je hud paper.

+ Kaj spada v Jugoslaviji k veleizdaji. To nam pove čisto natančno današnje »Jutro«. 1. je veleizdajnik naš velelojalni pokrajinski namestnik Ivan Hribar, ker se je izrekel v nekem intervjuju zoper razdelitev Slovenije v dve oblasti. Tisti nad vse brihtni uvodni člankar »Jutra« ima namreč take izvirne pojme o državnem pravu, da šteje konkretno razdelitev v oblasti med temeljna ustavna načela, tako da je gospod Hribar s svojim intervjujem potemtakem v svoji uradni dolžnosti res zagrešil atentat nad državo. — 2. je veleizdajnik župnik Klekl, ker zaradi preganjanja verskih sol v Prekmurju baje grozi z apelom na Zvezo narodov. Vsak pa ve, samo uvodni člankar »Jutra« ne, da se apel kakršnekoli nacionalne skupine za varstvo svojih narodnih, verskih in socialnih pravic na Zvezo ne smatra več za veleizdajo, ker ta Zveza čezdalje bolj dobiva značaj mednarodnega foruma, ki v teh vprašanjih, čeprav za enkrat samo moralno, stoji nad suvereniteto vsake države in se ne more smatrati za »tjuje veleisilac«. Mi smo še večji veleizdajnik nego Klekl, ker celo zahtevamo, da se naddržavna kompetenca Zveze v vseh teh vprašanjih sprejme naravnost v politični program. — 3. je veleizdajnik isti Klekl, češ, da z notico, da ima država za civilno listo en milijon na dan, za siromašne sloje pa ne skrbi, »hujška proti državi!« — 4. pa spada (to nam je »Jutro« še pozabilo povedati), tisti stari ljublj. meščan, ki je pred dnevi zabavljaval zoper avtomobil, ki bi ga bil kmalu pozvil, pa ni videl, da avtomobil nosi — kraljevsko krono. V njem je sedel ljubljanski tržni nadzornik. Na njegovo zahtevo je moral policist gospoda zapisati v notes zaradi veleizdaje. — 5. smo veleizdajniki seveda mi, ki vse to pišemo.

+ V moderni Italiji. Kakor smo že poročali, je nekdo na Krnu porušil spomenik, ki so ga Italijani nedavno z vslo slovenskosti odkrili v spomin tam padlih »alpinov«. Brez vsakega dokaza so Italijani tega čina obdolžili okoliško slovensko prebivalstvo in mu napovedali kazensko ekspedicijo. V deželo so kakor Huni prihrlili fašisti, da začno požigati in moriti. Prva krdela so se morala pred nevidnimi puškami pri Kobaridu umakniti, kar je italijanske nacionalistične elemente še bolj razbesnilo. Na pomoč jim je vlada poslala vojaštvo in orožništvo. V Kobaridu so fašisti uničili Volaričev spomenik, na Drežnici pod Krnom so zažgali župnišče, ki je pogorelo do tal.

V Trstu je krdelo fašistov poglano z dela slovenske železnice na kolodvoru, v skladiščih in na ravnateljstvu. Na pošti se jim to ni posrečilo. Tiskarno »Edinost« je oblast zastražila.

Slovensko prebivalstvo je v skrajnem strahu pred fašistovskim terorjem. Občine v tolimskem okraju sklepajo resolucije, v katerih obsojajo porušenje spomenika na Krnu, Kobarid in Drežnica sta se zavezala, da na lastne stroške postavita na Krnu nov spomenik.

Italijanski kraj je kralju Aleksandru podelil visoki red, ki ga te dni prinese kralju neki italijanski princ. Ali more jugoslovanski kralj nositi red države, kjer se stotisočim naših neodrešenih bratov godi tako, kakor nekaj Srbom pod turškim jarmom?

+ Avstrijsko-nemško vprašanje. Veleposlaniška konferenca v Parizu je poslala nemški vladi protestno noto, ker je predsednik nemškega državnega zbora Löbe govoril za združitev Avstrije z Nemčijo. Löbe je na to izjavil, da svojega stališča ne bo izpremenil, da pa hočeta pri tem seveda obe državi hoditi po potu, ki ga črtajo mirovne pogodbe.

Dnevni dogodki.

— Vzpostavljen promet na južni železnici. Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani sporoča, da je stavka železničarjev v Avstriji končana in je vsled tega vzpostavljen promet v istem obsegu kakor pred stavko in vozijo zopet redno vsi brzovlaki.

— Žalostna žetev alkohola. Preteklega četrtka so se v Pristernikovi gostilni v Hočah pri Mariboru stepli fantje. Bili so zelo pijani. V mesarskem poboju so zaklali gostilničarja in še enega domačina. Poboji in pretepi ob pomladanskih naborih so postali tako pogosti, da se merodajne oblasti morajo zganiti. Za časa vojaških naborov v enem sodnem okraju naj se prepove

točenje vseh opojnih pijač na ozemlju dotičnega sodnega okraja. S tem bo prihranjenih narodu dokaj tisočakov, pobojev in pretepov.

— Razsodba v procesu graških mladostnih roparskih morilcev. Porotniki so soglasno potrdili krivdo 16 letnega Puchyrja in 17 letnega O' Lyncha ter je sodišče obsodilo prvega na 15, drugega pa na 17 let težke ječe. Puchyrjeva mati je bila obsojena na 4 mesece ječe.

— Za odpravo brezposelnosti v Plznu. Ker brezposelnost stalno narašča, je sklenil občinski svet, prositi vse delodajalce in uprave večjih podjetij, da bi se pri sprejemanju delavskih moči ozirali v prvi vrsti na mestne delavce. Le na ta način se more brezposelnost zmanjšati. Delodajalci se dalje opozarjajo, da bi sprejemali potrebne delavne moči s posredovanjem delavskih posredovalnic, na katere se imajo obrniti vsi mestni delavci, kateri so brez dela in zaslužka.

— Brezposelnost v češkoslovaški republiki v mesecu maju t. l. Kakor izkazuje uradna statistika, je bilo v polovici m. m. v Češkoslovaški vsega vkup 30.300 oseb brez dela in zaslužka, in sicer 22.100 moških ter 8.200 ženskih, poleg teh pa še 29.200 družinskih udov. Od teh jih pride na Češko 17.300, na Moravo in Šleško 8.700 ter na Slovaško in Podkarpatsko Rusko 4.300. Vsi ti tisoči so dobivali državno podporo. Poleg teh je dobivalo državo podporo 24.800 deloma zaposlenih delavcev ter 12.700 družinskih udov. Število oseb, ki so bile brez dela in zaslužka ter so prejemale državno podporo, se z ozirom na prejšnje mesece (aprila jih je bilo 31.931) ni bistveno izpremenilo. V maju lanskega leta je dobivalo neposredno državno podporo 30.850 brezposelnih oseb, s posredovanjem podjetij pa 17.781.

Ljubljanski dogodki.

TROJE UBOŽNIH SPRICEVAL V — LJUBLJANI.

Kakor po drugih mestih se je osnovala tudi v Ljubljani neka prerodna akcija, ki hoče povzdigniti javno pravost, nastopajoč zlasti proti surovosti in proti nedostojni obleki. Da je namen te akcije pošten, o tem nihče ne dvomi; glede sredstev pa, ki jih uporablja, moramo reči, da so zelo slabotna. Gospe in gospodje, ki imajo v tej zadevi važno besedo, omalovažujejo pomen religije za moralno življenje in bi hoteli ljudem dopovedati, da je surovost in izvestna moda nekaj »nelepega«; s stališča »lepega vedenja« bi hoteli reformirati modo in druge žalostne pojave v naši družbi. To je prvo ubožno spričevalo; kajti res socialni revež je vsakdo, kdor misli, da bo reformiral modo, ako ne reformira prej srca! Le to pa moremo prenoviti samo potom religije, o kateri pa se prerodna akcija skoro ne upa ziniti.

Čeravno ta akcija ne stoji na našem stališču, vendarle bi ji zlasti, z ozirom na resne namene želeli mnogo uspehov in zahtevamo, da se ji nudi ista pravica zborovanja, kakor zastopnikom vsake druge ideje. Tega mnenja pa niso nekateri mladi gospodje, kateri menijo v svoji junski mentaliteti, da je moda prostiutk vrhunec kulture ter so zagrozili, da bodo motili shod. V Ljubljani torej pri »liberalcih« ni niti toliko »liberalizma«, da bi smel zborovati en nepolitičen shod, pri katerem bi žene vseh strank zahtevale le to, da se spoštuje njih ženska čast. In to je drugo ubožno spričevalo za Ljubljano, ki se pušti terorizirati od moralnih fašistov.

Nič manj žalostno pa je, da poklicana oblast ne zna varovati bolj svojih državljanov, ki imajo vendarle pravico javno razpravljati in delovati za kulturno povzdigo naroda; posebno pa moramo štiti to pravico, ko se hoče ženstvo vseh strank zavarovati proti večjemu moralnemu propadu. In da oblast ni znala varovati ravno teh žena, dočim nekatere druge »dame« širijo nemoteno ne samo svoje ideje, marveč tudi svoj telesni strup, to je tretje in znanosti največje ubožno spričevalo za Ljubljano.

Ij Umrla je danes po noči uradnica Gospodarske zveze Mili Kovač. Pogreb bo jutri ob pol 4. uri popoldne izpred deželne bolnice. Naj v miru počiva!

Ij »Ljubljana«. V petek točno ob osmih zvečer vaja za mešan zbor. Važno!

Ij Ljubljanski tržni nadzornik lovi po Gorenjskem ribe, se vozi z avtomobilom po lepih cestah od Bleda do Ljubljane ter v Ljubljani nakupuje potrebno blago za kraljevo kuhinjo na Bledu. Ljubljanski trg svojega šefa čisto nič ne pogreša — vse je danes prav tako, kakor takrat ko je g. nadzornik še peš osrečeval Ljubljano. Iz tega je tudi razumljivo, zakaj g. vladni komisar g. Plemlja ne pokliče v službo. Čemu pa, ko je vse eno! Samo to je vprašanje, ki je važno, kdo plačuje g. nadzornika? Če ima kmet blapeca, ki že cel mesec s sosedom hodi ribe lovit, namesto da bi doma oral in gnoj kidal, ga prav gotovo ne bo plačeval. To navajamo le kot primer. — Na tem primeru naj bi g. vladni komisar — če že g. nadzornik tega ne razume — dopovedal g. Plemlju, da dvema gospodoma ni mogoče služiti. Posebno pa naj se ta reč uredi, ko je jasno, da je ljubljanski trg danes ravno tak kot takrat ko ga je nadzoroval g. nadzornik. — Toda g. nadzornik je mož, ki se vozi z avtomobilom, na katerem je kraljeva krona. Sicer se vozi v avtomobilu res le solato kupovat, ampak on smatra to za zelo dostojanstven posel, kadar on sedi v avtomobilu. Te dni se je gospod nadzornik pripeljal z avtomobilom pred Kredito banko. Avto je obstal naglo tik uglednega ljubljanskega meščana g. Trnkocizija, ki je bil cela desetletja obč. svetnik in predsednik Mestne hranilnice. Gospod se vsled šundra preplašen ozre in — misleč, da je to kak verižniški avto — zakliče: »Presneti mešetariji, ste že spet kaj pripeljali!« V tem hipu skoči iz avta mladi gospod, pokliče policaja in ukaže g. Trnkocizija aretirati. Ta mladi gospod je bil tržni nadzornik, ki se je vozil v avtu po kuharskih opravkih ter kot tak dal aretirati g. Trnkocizija, bivšega dolgoletnega obč. svetnika JDS. Danes se seveda dela Ljubljana s policijo vred smeje iemu dogodku. G. vladni komisar, naredite red!

Naša društva.

d Prosveta frančiškanske župnije ima danes ob 8. uri zvečer odborovo sejo.

d Krekova prosveta na Viču vabi vse svoje in ljubljanske članice, da se udeležijo v nedeljo 2. junija 20letnice viškega društva. Pričetek ob pol 16. uri. Spored: telovadba, petje, godba, srečolov itd.

d »Ženitev« na Ježici. V nedeljo dne 2. junija 1922 ob 8. zvečer priredi Ljudski oder iz Ljubljane v društvenem domu na Ježici občinstvu zelo priljubljeno šaloigro »Ženitev« (docela neverjeten dogodljaj v treh dejanjih). Vstopnice se dobe v predprodaji od četrtka dalje pri g. Severju.

Kultura.

«Silvin Sardenko: Dekliške pesmi — so ravnokar izšle in se dobivajo broš. za ceno Din 15.—; denar naprej poslan Din 16.—, po povzetju Din 17.—. Krasna oprema, dvobarvni tisk! Vsebuje samo najskrbnejše izbrano gradivo. Ocena te krasne knjizice v eni prih. številki. Naroča se v prodajalni K. t. dr. H. Ničman v Ljubljani.

Ali ste že storili svojo dolžnost? Ali ste že naročili dnevnik?

Novi čas? Tovariši! Pomni!

Lisi krščanskega delovnega ljudstva

NOVI ČAS je odvisen le od Vaše pomoči in Vašega sodelovanja!

«NOVI ČAS» je glasilo krščanskega delovnega ljudstva in Vaš list!

Dejajte neumorno, da se razširi in da se po njem razširijo ideje krščanskega socializma v vsako kočjo!

Ali ste že pridobili vsaj po enega novega naročnika?

Vabilo

XIX. redni občni zbor Gospodarske zveze v Ljubljani,

ki se vrši dne 30. junija 1922 ob 3. uri popoldne v pisarniških prostorih Dunajska cesta št. 29/1.

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1921 in razdelitev čistega dobička.

5. Dopolnilna volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Volitev razsodišča.

8. Nakup nepremičnin in zgradbe stavb.

7. Slučajnosti.

Za pleskarska in ličarska dela

se najtopleje priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

☉☉ Tone Malgaj ☉☉

pleskar in ličar :: Ljubljana :: Kolodvorska ulica 6.

Socialni vestnik.

POKOJNINSKO ZAVAROVANJE NAMEŠČENCEV.

od 1. julija 1922 naprej.

Ker se je po zakonu o pokojninskem zavarovanju v sedanji obliki od 1. julija 1921 moglo zavarovati največ Din 4.500.— letnih službenih prejemkov, dočim prejemale nameščenci mnogo višje plače, je gospod minister za socialno politiko odredil od 1. julija 1922 naprej nove plačne razrede tako, da se poviša zavarovanje od Din 4.500.— na dvojni iznos t. j. 9 tisoč dinarjev letno z najvišjo premijo Din 90.— mesečno.

V svrhu provedbe tega povišanja bodo vsi službodavci v kratkem pozvani, da naznanijo na novo službene prejemke onih svojih nameščencev, glede katerih še niso pokojninskemu zavodu naznanili, da prejemale letno Din 8.640.— ali več, da to takoj store. One nameščence pa, glede katerih je zavodu bilo sporočeno, da prejemale letno Din 8.640.— ali več, bo zavod takoj uvrstil s 1. julijem 1922 v novi najvišji razred XIV. in predpisal novo mesečno premijo Din 90.—.

V lastnem interesu vsakega službodavca je torej, da s 1. julijem nakaže novo zvišano premijo, katero razbere iz sledeče tablice:

Plačilni razred	Vračunljivi letni prejemki počenši od Din.	Mesečna premija Din.	Od mesečne premije odpada na namščencev največ Din.
I/II.	150	6	—
III/IV.	1080	12	—
V/VI.	1620	18	—
VII.	2400	24	3
VIII.	2880	30	6
IX.	3480	36	9
X.	4200	42	13
XI.	5040	48	17
XII.	6000	60	25
XIII.	7200	72	33
XIV.	8640	90	45

Raznoterosti.

r Načrt za zračni promet v višini 10 milj nad morjem. Francoski letalski prvaki se resno pečajo z načrtom, ki bi napravil nov velikanski napredek v aviatiki. Kakor poroča »Daily Mail«, namerava francoska družba za uvedbo letalne službe nad Atlantskim oceanom ustanoviti zračno vožnjo med novim in starim svetom. Letalo bi se dvignilo v Senegambiji ter pristalo nekje na vzhodnem obrežju Južne Amerike. Družba bo zgradila dva aeroplana, ki imata leteti z brzino 400 milj na uro. Podobna bosta velikanskemu ptiču. Izredna hitrost, s katero bosta aeroplana letela, bo mogoča na ta način, da se bo vožnja vršila v visokih redkih zračnih plasteh. V aeroplanih bodo saloni in spalne sobe. Vsi prostori bodo napolnjeni s svežim kisikom, ker bi potniki v nebotičnih višinah sicer ne mogli svobodno dihati. Letali bodeta leteli 10 milj nad morskovo površino. Družba dela na vse kriplje, da bi se načrt čim prej uresničil.

Izdaja konzorcij »Novega Časac.

Urednik in odgovor. urednik Fr. Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

I. delavsko konsumno društvo

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

sprejme: Knjižvodjo, natakaričo ali natakarijo, skladišnega delavca, ki bi bil zmožen malih zidarskih popravil in takega, ki bi bil zmožen sodarskih in mizarskih popravil. Nadalje rabimo sobe ali postelje za prenočevanje uslužbencev in uslužbenk. Oglasiti se je pri ravnatelju Kongresni trg 2.

Oddati je v odpeljavo pečeno prst. Kupi se hiša z velikim skladiščem ali pa hiša, ki bi se dala prirediti za skladišče.

Člani dobe dobro in ceno celodnevne hrane in pijačo.

Najceneje kupil član pri lastni zadrugi ker dobi blago po istih cenah kot drugje, poleg tega pa dobi še 3% po pust.

Hranilne vloge članov se ohrestujejo po 5%.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Skladišče v »Kresiji«, Lingarjeva ulica 1, proo nadstropje.

Upoštevatje pri nakupih!

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki.

Prodajalna na drobno v Sitarjevi ulici št. 5.

Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevatje pri nakupih!